

2 FRAMTIDSFRÅGOR FÖR KOMMUNEN

Kommunstyrelsen fastställer varje år en befolkningsprognos som utgör underlag för all planering i kommunen. En befolkningsprognos görs också för mindre geografiska områden av kommunen. Den ligger till grund för en stor del av verksamhetsplaneringen. Den befolkningsprognos som nu gäller pekar på en minskande befolkning, dock i en lägre takt än under de senaste åren. Med syftet att bli vidta åtgärder som ökar befolkningen har kommunfullmäktige antagit en strategi för tillväxt. Strategiplanen pekar på fem strategiska nyckelområden som kommunen bör rikta speciell uppmärksamhet emot under den närmaste 3-5-årsperioden. De fem områdena är

- *näringsliv*
- *utbildning*
- *kultur*
- *besöksnäring*
- *infrastruktur*

Kommunfullmäktige har också uppdragit till en särskild politisk grupp att diskutera kommunen och dess framtid i ett längre tidsperspektiv.

2.1 BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN

Nuläge

Kommunen hade i början på 1970-talet drygt 42 000 invånare. Befolkningen har sedan dess minskat och uppgår nu till ca 38 000 personer. Kommunen har haft enstaka år med befolkningsökning. De senaste åren har kommunens befolkning minskat med 400-500 personer per år. Ca hälften av minskningen kan förklaras av att det avlider fler än det föds och resten av befolkningsminskningen kan förklaras av att det flyttar ut fler personer än det flyttar in.

Befolkningen fördelade sig 1999-12-31 på kommunens olika delar som följer:

TÄTORT	INVÅNARE	%
Västerviks stad	21 900	57,7
Gamleby	3 096	8,2
Ankarsrum	1 491	3,9
Överum	1 327	3,6
Gunnebo	999	2,6
Loftahammar	543	1,5
Hjorted	332	0,8
Totebo	286	0,8
Blankaholm	192	0,5
Ukna	209	0,5
Edsbruk	334	0,8
Helgenäs	168	0,4
Almvik	269	0,7
Landsbygden och Skärgården	6 784	18
Total befolkning	37 930	100

Kommunens landyta är 1 870 km² vilket innebär att landsbygden är mycket glest befolkad då ca 82% av kommunens befolkning bor i någon av ovanstående tätorter. 18% av befolkningen bor på uppskattningsvis 95% av kommunens yta.

I Västerviks kommun finns, i likhet med många liknande kommuner, en större andel äldre personer än riksgenomsnittet. Som exempel kan nämnas att det 2000-12-31 fanns 20,9 % i åldrarna 65 år och äldre mot 17,2 % i riket som helhet. Andelen barn och ungdomar är i stort sett densamma som i riket. Däremot skiljer det sig i de yrkesverksamma åldrarna 20-64 år där Västervik har ca 3 % färre personer än riket i övrigt.

Den relativt höga andelen äldre personer i Västerviks kommun ställer extra krav på ekonomiska insatser från kommunens sida. Detta förhållande kompenseras inte av lägre kostnader för barnomsorg och skola.

2.2 STRATEGISKA UTGÅNGSPUNKTER FÖR PLANERINGEN

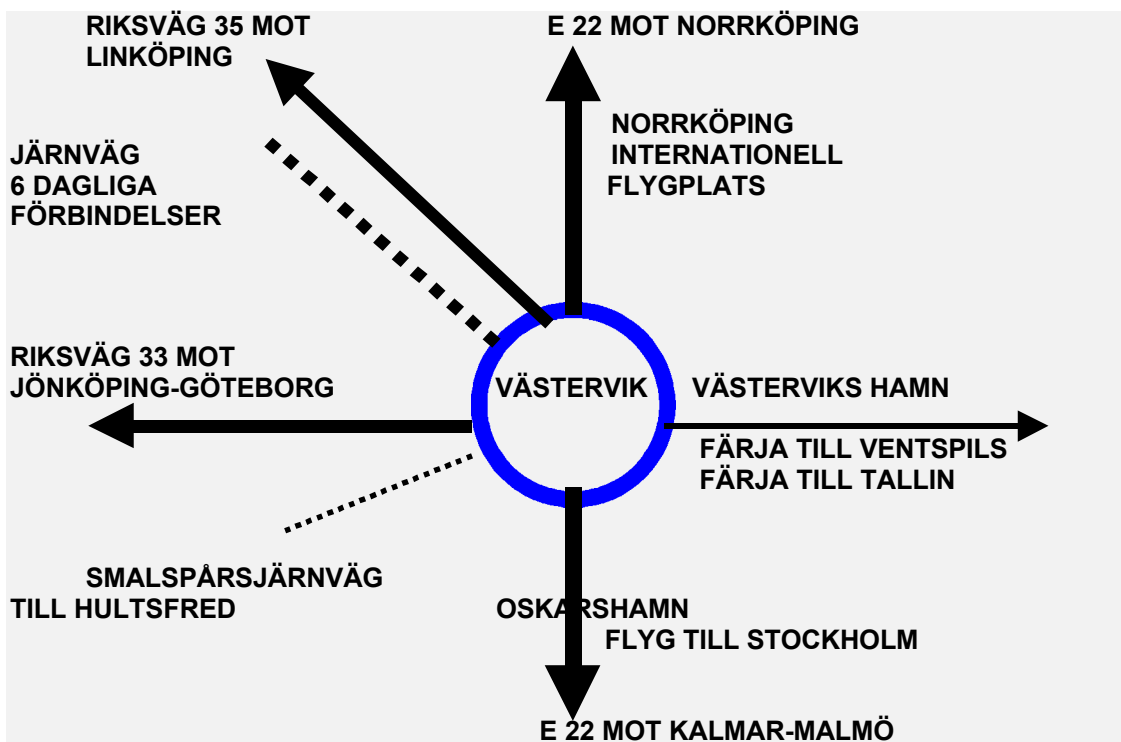
Infrastruktur – transporter

ÖP

E22 och riksväg 33 utgör riksintressen. Flygplatsen och Lucernahamnen är ett lokalt intresse.

I översiktplanen redovisas reservat för en ny sträckning av riksväg 35 mellan Gamleby och Överum samt reservat för södra infarten till Västervik.

Nedanstående figur visar dagsläget beträffande kommunikationerna till och från kommunen:

Kommunikationerna till och från Västerviks kommun har stor betydelse för kommunens utveckling. Kommunens attraktivitet för boende, investeringar och etableringar är i hög grad beroende av en god tillgängligheten. Det är därför av mycket stor betydelse att satsningar görs på E22, riksväg 33 och 35, på

länsjärnvägen till Linköping, i kommunens hamnar samt inom telekommunikationsområdet. Speciellt fokus bör inom den närmaste tiden riktas mot att förverkliga det av kommunfullmäktige fattade beslutet om en södra infart till Västervik stad. Det är även av betydelse att flygplatsen även fortsättningsvis kan fungera väl som en flygplats för affärs- och charterflyg.

För landsbygdens utveckling, och för att hela kommunen ska leva och utvecklas, är det viktigt att de mindre vägarna förbättras och underhålls samt erhåller beläggningar där sådana ännu saknas.

Bostadsbyggande

ÖP

Mark för bostadsbyggande i tätorterna redovisas i översiktsplanens fördjupade tätortsstudier – dessa är ej reviderade sedan ÖP 90.

För ny bostadsbebyggelse på landsbygden rekommenderas att den lokaliseras till redan befintlig bebyggelse – gäller även strandnära lägen.

Vid verksamhetsetableringar på landsbygden och i skärgården bör särskilda hänsyn tas till befintlig bostadsbebyggelse. Erforderliga skyddsavstånd bör eftersträvas för att motverka framtida konflikter.

Möjligheterna till ett attraktivt boende är en av kommunens främsta kvaliteter. Detta förhållande gäller såväl på landsbygden, i de mindre tätorterna som i Västerviks stad.

Kommunens erfarenheter visar att förverkligandet av områden med möjlighet till attraktivt boende (sjönära) genererar en inflyttning och/eller en permanentning av boendet som är positiv för kommunen.

Under hösten 1999 har miljö & byggnadskontoret erhållit uppdraget att upprätta detaljplaner för c:a 150 nya bostadslägenheter i flerbostadshus med attraktiva lägen i anslutning till Västerviks stad

Möjligheten att lokalisera och planlägga nya attraktiva bostadslägen i såväl kommunens tätorter som på landsbygden bör aktualiseras med syftet att attrahera till inflyttning.

Miljö

ÖP

Översiktsplanen återspeglar bl a intentionerna i

- *riksdagens miljömål och miljökvalitetsnormer*
- *kommunens miljöstrategi*
- *miljöbalkens portalparagraf (MB kap 1 § 1)*
- *Naturvårdsverkets beslut om nya och utvidgade områden med riksintresse för naturvården.*

Allmänt

Vi vet att jordens naturresurser är begränsade och att de förbrukas i en allt snabbare takt och att det är en utveckling som inte är hållbar i längden. Vi måste gemensamt ställa in kompassen i en annan riktning. På tröskeln till ett nytt sekel och ett nytt millennium är det en stor utmaning för alla Västerviksbor att tillsammans utveckla kommunen till en plats där både vi och framtida generationer kan leva bra utan att tära på jordens resurser och utan att de naturliga kretsloppen hotas.

Kretsloppsplan och Lokal Agenda 21

Vid FN:s konferens om miljö- och utveckling i Rio de Janeiro 1992 kom världens stater överens om ett handlingsprogram för det 21:a århundradet – Agenda 21. Kommunfullmäktige antog i april 1995 en Kretsloppsplan för kommunen. Kretsloppsplanen bygger på de fyra systemvillkoren för kretsloppsanpassning och beskriver de allvarligaste miljöhoten samt kommunens mål och åtgärder för att motverka miljöstörningar. Agenda 21-arbetet pågår för fullt och engagerar många kommuninnevånare bland annat genom seminarier, utställningar, studiecirkel, utbildning av miljöombud och inte minst genom projekten Ökad_miljöhänsyn, Framtid Gamlebyviken och vid saneringen av Örserumsviken. En revidering av Kretsloppsplanen har genomförts och en kommunal miljöstrategi som bygger på regeringens 15 nya miljökvalitetsmål har tagits fram.

Nationella miljökvalitetsmål

I april 1999 antog riksdagen 15 nationella miljökvalitetsmål. Målen beskriver de egenskaper som vår natur- och kulturmiljö måste ha för att samhällsutvecklingen ska vara ekologiskt hållbar. Miljökvalitetsmålen är inte juridiskt bindande men vägledande för miljöbalkens tillämpning och skall fungera som hjälpmedel och vägledning för samhällsplaneringen.

Miljöstrategi 2000

Miljöstrategi 2000 är en omarbetning av Kretsloppsplanen och Naturvårdsprogrammet med utgångspunkt från miljömåls- och klimatkommittéernas förslag till nationella miljökvalitetsmål samt folkhälsokommitténs förslag till mål för en god folkhälsa. Meningen är att all kommunal verksamhet ska sträva efter att uppnå dem. Miljöstrategin utgör ett komplement till Översiktsplanen.

Miljöstrategi 2000 omfattar mål för miljö kvalitet och folkhälsa för en generation framåt, till 2020. Miljöstrategin beskriver miljö situationen i kommunen och innehåller en handlingsplan för kommunens miljöarbete samt ett kommunalt åtgärdsprogram för åren 2001-2003.

Kommunens mål för miljö & folkhälsan

1. Frisk luft
2. Grundvatten av god kvalitet
3. Levande sjöar och vattendrag
4. Myllrande våtmarker
5. Hav i balans, levande kust och skärgård
6. Ingen övergödning
7. Bara naturlig försurning
8. Levande skogar
9. Ett rikt odlingslandskap
10. God bebyggd miljö
11. Giffri miljö
12. Säker strålmiljö
13. Skyddande ozonskikt
14. Begränsad klimatpåverkan
15. God folkhälsa

Naturvårdsprogram

1993 antog kommunfullmäktige ett Naturvårdsprogram för kommunen. Det innehåller kommunens mål och riktlinjer för naturmiljön och utgör dessutom en bakgrundsbeskrivning med värdering och klassificering av kommunens mest skyddsvärda naturområden. Naturvårdsprogrammets mål har integrerats i Miljöstrategi 2000.

Miljöbalken

Miljöbalken, som trädde i kraft den 1 januari 1999, utgör en samordnad, breddad och skärpt miljölagstiftning för en hållbar utveckling. Den smälter samman regler från femton tidigare miljölagar (bl.a. naturresurslagen, miljöskyddslagen, vattenlagen, naturvårslagen och hälsoskyddslagen) och bildar en övergripande lagstiftning som rör all miljöpåverkan.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer anger den lägsta acceptabla miljö kvaliteten för mark, vatten, luft eller miljön i övrigt. Av Översiktsplanen skall framgå hur kommunen avser att iaktta så att normerna inte överskrids.

EU's ramdirektiv för vatten och vattenplanering

EU väntas under 2000 anta ett ramdirektiv för vatten och vattenvårdsfrågor. Direktivet behandlar inte bara normer för den kemiska sammansättningen i vattnet utan även den fysiska påverkans betydelse för att nå en god vattenkvalitet.

Ramdirektivet blir juridiskt bindande och innebär i praktiken en övergång till utnyttjande av sjöarnas och vattendragens avrinningsområden som bas i all fysisk planering.

I januari 1994 presenterades ett underlag till ytvattenplanering för kommunen. Den ger information om belastning av föroreningar i första hand närsalter på vattendrag, sjöar och kustvatten. Planen ger även förslag till åtgärder för att minska belastningen.

ÖP

Den fysiska planeringen ska vila på en ekologisk grundsyn och ett kretsloppstänkande genom att;

- Målen i kommunens miljöstrategi skall följas
- Miljökvalitetsmålen skall fungera som vägledning för planeringen
- Den fysiska planeringen skall utgå från sjöarnas och vattendragens avrinningsområden

Kulturmiljön

Västerviks kommun har en rik och mångfacetterad kulturmiljö väl värd att vårda och bevara. Det främsta skälet till att vi ska bevara är att våra kulturmiljöer representerar värden som inte går att ersätta eller återskapa. Vården av kulturmiljön är en del i samhällsplaneringen, i ett samhälle som förändras allt hastigare.

Kunskapen om det förflutna framstår som allt viktigare eftersom det är därigenom vi kan förstå dagens samhälle.

ÖP

Kommunens kulturminnesvårdsprogram redovisas i översiktsplanen.

